

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli d. 5 Febr. 1869, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående försäljning af den till regementsskrifvarebostället vid Helsinge regemente Norrbyn hörande andel i laxfisket Hofdan i Ljusne elf.

(I. A.)

Uti ett till Kongl. Maj:t ingifvet memorial hade, enligt hvad af ofvanberörda, den 31 December nästlidet är till Riksdagen aflåtna och uti första samlingen af Bihanget till dess protokoll under N:o 5 intagna nådiga Proposition inhemtas, Chefsembetet vid Helsinge regemente underdånigst anført: att ett i Ljusne elf beläget laxfiske, benämndt Hofdan, inom Söderala socken af Gefleborgs län, uti hvilket fiske regementsskrifvarebostället Norrbyn egde en åttondel, numera vore alldeles förfallet och låge i vägen för flottningen i omförmälda elf; att, vid en den 25 Augusti 1860 förrättad syn, afkastningen af detta fiske, beräknad i medeltal för tio år, uppskattats till 600 R:dr årligen, med afdrag likväl af 45 R:dr om året för så kallad vikning, äfvensom kostnaden för uppförande af nya fiskebyggnader i stället för de förut befintliga, men genom flottningen förstörda, skulle uppgå till 714 R:dr; att, enligt hvad boställshafvaren förmält, delegarne i laxfisket af bolaget för flottning i Ljusne elf fått i ersättning för de genom flottningen förstörda fiskebyggnaderna uppbära nyssnämnda belopp jemte den uppskattade afkastningen af fisket för året 1859; att Ljusne sågverksegare sedermera inköpt fisket af öfriga delegare efter ett pris af 1,500 R:dr för det hela, hvilket pris dock boställshafvaren ansett för lågt i betraktande af den förlust, han årligen finge vidkännas, jemfördt med den uppskattade afkastning, som, medan fisket ännu var i godt stånd, kom bostället tillgodo; samt att, då boställshafvaren icke kunde bygga och underhålla boställets återstående en åttondel, han hos Chefsembetet begärt tillstånd att försälja samma andel.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 4 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

I anledning häraf och då flottningsbolaget, till hvilket öfriga delegare i fisket försålt sina andelar, icke skulle hafva för afsigt att fortfarande idka laxfiske derstädes, utan endast tillhandlat sig fisket, för att, obehindradt deraf, kunna bedrifva flottningen, och boställshafvaren icke torde kunna tvingas att ensam för boställets andel uppföra erforderliga byggnader, äfven om, hvilket ingalunda syntes sannolikt, sådant vore möjligt utan att förnärma den dispositionsrätt till vattnet, som flottningsbolaget genom köpet af öfrige delegares lotter sig förvärfvat — hade Chefsemetet för sin del i underdånighet förordat den sökta försäljningen, i hvilken hän-sigt Chefsemetet, som, med afseende derpå att den för bostället kvarstående fiske-rätten under ofvan anförda omständigheter vore af ingen nytta för boställshafvaren, ansett köpeskillingen kunna sättas lägre än i förhållande till den årliga inkomst, bostället enligt uppskattning tillförene fått af fisket uppbära, föreslagit att köpe-skillingen för boställets andel i fisket bestämdes till ett minimibelopp af 500 R:dr, och att, i enlighet med grunderna i f. d. Krigs-kollegii Cirkulär den 25 Februari 1862, den genom försäljningen inflytande köpeskillingen skulle af regementets boställs-direktion förvaltas och genom utlåning göras fruktbarande samt den årliga räntan deraf tilldelas boställsinnehafvaren.

Kongl. Arméförvaltningen och Kammar-kollegium, häröfver hörda, hade uti afgifvet gemensamt underdånigt utlåtande meddelat: att Kammar-kollegium, vid verkställande af den genom Kongl. Brefven den 22 Mars 1850 och 12 Mars 1851 anbefullda reglering af Kronans fisken, genom beslut den 30 Oktober 1855 förordnat, att kronofisket Hofdan borde tillsvidare såsom särskild lägenhet i jordeboken kvarstå och på sätt dittills skett disponeras; att vid 1827 års uppskattning af arméens boställen regementsskrifvare-bostället Norrbyns behållna årliga afkastning blifvit upptagen och fastställd till 135 R:dr Banko; samt att inkomsten af laxfisket kunde beräknas hafva i nämnda belopp ingått med 8 R:dr 36 sk. Banko, motsvarande, å 5 procent, ett kapital af 175 R:dr Banko eller 262 R:dr 50 öre Riksmünt; — tillstyrkande Arméförvaltningen och Kammar-kollegium nådigt bifall till den ifrågakämda försäljningen af nämnda boställes andel i kronofisket Hofdan, samt att det af regements-chefsemetet föreslagna pris, 500 R:dr R:mt, måtte fastställas såsom det minimum, hvarunder fiske-andelen icke finge försäljas.

Härefter hade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs län, jemlikt erhållen nådig befallning, dels upplyst att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande veterligt något särskildt tillstånd för Ljusne-elfs flottningsbolag att rifva ifrågavarande fiskeanstalt icke blifvit meddeladt, dels ock till Kongl. Maj:t öfverlemnadt nämnda bolags infordrade underdåniga förklaring, deruti hufvudsakligen anförts, att icke hela bolaget, utan Ljusne sägverksegare, utgörande en del deraf, inköpt de $\frac{1}{4}$ -delar af omförmälda fiske, hvilka förut tillhört egare till kronoskattehemman, och derfor betalt ungefärligen 1,500 R:dr, som gjorde på $\frac{1}{4}$ -del omkring 215 R:dr, samt att Ljusne sägverksegare vore villige att för regementsskrifvarebostället Norrbyns $\frac{1}{4}$ -del i meranämnda fiske betala sistberörda belopp, 215 R:dr, eller åtminstone icke öfver de 262 R:dr 50 öre, som enligt Arméförvaltningens och Kammar-kollegii utlåtande utgjorde dess högsta verkliga värde.

Vid detta ärendes underdåniga föredragning den 10 December 1867 förordnade Kongl. Maj:t, med afseende å hvad härvid anfördt och upplyst blifvit, att den till nämnda boställe hörande andel i berörda laxfiske skulle genom Chefsemetets vid nämnde regemente försorg utbjudas till försäljning på offentlig auktion, med förbehåll att de anbud, som dervid komme att göras, borde, med afseende på köpets afslutande, underkastas vederbörlig pröfning och i sådant afseende hos Kongl.

Maj:t i underdånighet anmälas. Sedan, till åtlydnad häraf, den sålunda anbefallda auktionen blifvit hållen å regementsskrifvarekontoret i Söderhamn den 17 Mars 1868, hade regements-chefsembetet genom Generalbefalhafvaren i 5:te militär-distriktet till Kongl. Maj:t insändt det dervid förda protokoll, hvaraf inhemtades, att ende närvarande spekulanten, förvaltaren af Ljusne sågverk J. E. Westerberg, å sågverksegarnes vägnar, förklarar sig villig att för ifrågavarande $\frac{1}{2}$:del i laxfisket Hofdan betala 215 R:dr R:mt; och har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för sin del medgifva försäljning af ifrågavarande fiske till det enligt det inkomna auktions-protokollet erbjudna pris, med iakttagande, att köpeskillingen komme att förvaltas enligt föreskrifterna i f. d. Krigs-kollegii på nådigste befallning utfärdade Cirkulär den 25 Februari 1862.

Stats-Utskottet, till hvilket denna nådiga framställning blifvit remitterad, har, efter tagen kännedom af frågan rörande handlingar, densamma till behandling förehaft och dervid funnit de af Chefsembetet vid Helsinge regemente anförda förhållanden utgöra giltigt skäl för ifrågavarande fiskeandels försäljning; men då den omständigheten att vid ofvanberörda auktion icke högre anbud än 215 R:dr derå erhållits, syntes Utskottet icke innefatta giltig anledning för samma fiskeandels försäljning under det af bemälda Chefsembete samt Kongl. Arméförvaltningen och Kammar-kollegium, med hänsyn till fiskets behållna afkastning, föreslagna minimipris af 500 R:dr, får Utskottet endast i så måtto tillstyrka bifall till den nådiga framställningen,

att Riksdagen må för sin del medgifva försäljning af ifrågavarande fiske, dock icke under ofvanberörda minimipris af 500 R:dr, samt köpeskillingens förvaltande på sätt Kongl. Maj:t behagat föreslå.

Stockholm den 5 Februari 1869.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.
